

τέρω περιγραφέντα. Ἐξηπλωμένος ἐπὶ πολυτελοῦς ἀνακλίντρον σωματώδης τις ἄνθρωπος, ἐκάπνιζε πλησίον του ἔχων μεγάλου ποτήριον μὲ οἶνόπνευμα, φέρων λεπτότατον νυκτικὸν ἔνδυμα, καὶ πέδιλα ἄζια σουλτάνου τῆς Χαλιμᾶς, τὰ ὅποια ἐστήριζεν ἐπὶ ἐστίας μεγαλοπρεποῦς. Τὰ πάντα, εἰς τὴν αἵθουσαν ὅπου εὐρίσκαμεν τὸν ἄνθρωπον αὐτὸν, ἀνήγγειλον πολυτέλειαν καὶ πλοῦτον. Ὁ ἀναγνώστης ἐννοεῖ, ὅτι ὁ ἄνθρωπος αὗτος, μὲ ὅλην τὴν βραχεῖαν καπνοσύριγγά του καὶ τὸ βάνουσον πρόσωπόν του, ἦτο μέγας τις κύριος. Ἦτο Γάλλος μετανάστης, ὁ Κύριος μαρκέσιος Σαίντ-Ζουάν, τελευταῖος γόνος πλουσίας οἰκογενείας, ὅστις πολλάκις ἐσυγγένευσεν μὲ τὸ δουκικὸν αἷμα τῆς Βρετανίας.

Μετὰ τὴν μὲ τὸν τελωνικὸν ὑπάλληλον συνδιάλεξίν του, ὁ Μαλεσκώτ, (ὁ ἀναγνώστης ἐνόησεν, ὅτι ὁ εἰς τὸ μεγαλοπρεπὲς ξενοδογεῖον τοῦ Πόλ-Μωλ καταλύων, ἦτον ὁ ἀλιεὺς Μακκλαδισιπόλεως) ἐξέβαλε τὸ κιθώτιον, καὶ χωρὶς νὰ εἰσέλθῃ καὶ εἰς τὴν καλύβην του, ἐκρύβη εἰς τοὺς βράχους ἑωσὺ ἀνέταλιν ἡ ἡμέρα. Τότε ἤνοιξε τὸν θησαυρὸν του· τὸ κιθώτιον περιείχεν ἑν διαβατήριον καὶ ὅλα τὰ ἀναγκαῖα ἔγγραφα ἐπικυροῦντα, ὅτι ὁ κομιστὴς ἦτο ὁ μαρκέσιος Σαίντ-Ζουάν, μεγάλην ποσότητα συναλμακτικῶν εἰς βάρος διαφόρων καταστημάτων τοῦ Λονδίνου, καὶ χρυσόν. Ὅτε ὁ Μαλεσκώτ εἶδεν ὅλα ταῦτα, παρ' ὀλίγον νὰ γίνῃ παράφρων.

Ἀλλ' ἐπελθούσης τῆς νυκτός, ὁ πυρετός του κατεπραίνθη καὶ ἀνέλαθεν. Τὴν ἰδίαν ἡμέραν ὑπῆγε λοιπὸν κατ' εὐθείαν εἰς ἀπόκεντρόν τι μέρος ἐκ τῶν γνωστῶν εἰς αὐτὸν, ὅπου ἐκρύπτοντο οἱ λαθρέμποροι. Ἡ συμφωνία διὰ τὸν διάπλουν του ἐγένετο ἀμέσως· ὁ Μαλεσκώτ ἐπεριτύλιξε τὸ κιθώτιον εἰς τὰ ῥάκη τοῦ ἐργατικοῦ ἐπανωφορίου του· ἐπράτεινε νὰ κερδήσῃ τὸν ταθλόρ του, νὰ ἐργασθῇ δηλαδή ὡς ναύτης κατὰ τὸν διάπλουν. Εἰς Σουθαμπτώνα, παρ' ὀλίγον νὰ ἀνακαλυφθῇ· ἀλλὰ παρελθόντος τούτου τοῦ κινδύνου, δὲν εἶχε πλέον κανένα φόβον. Μετὰ παρέλευσιν ἑνὸς μηνός, διευδύνθη εἰς Λονδίνον συνοδίαν ἔχων πρίγκηπος, αὐτὸς ὅστις εἶχεν εἰσέλθει εἰς Σουθαμπτώνα μὲ πενιχρὰ ῥάκη κρατῶν ὑπὸ μάλης τὸ κιθώτιόν του. Ἀλλὰ τὸ μαγικὸν τοῦτο κιθώτιον περιέκλειε τὴν εὐγένειαν καὶ τὴν τύχην. Ἐπληρώθη εἰς Λονδίνον τὰ συναλλάγματα του καὶ εὗρεται κύριος πολλῶν ἑκατομμυρίων.

Τότε ἤρχισε νὰ καταστραίνη ὁρμητικῶς τὴν κατωφέρειαν τοῦ νέου βίου του. Ἐδίδοε συμπόσια, ἐπαίξε χαρτὰ, ἐσύχναζεν εἰς τὰ θεάτρα, ἐνὶ λόγῳ ἐπεδότην εἰς πᾶν εἶδος πολυτελείας καὶ σπατάλης, καταπλήσων οὕτω τὸν κόσμον.

Ἐκτὸς τούτου, διὰ νὰ μὴ μένῃ ἀργός, ἔγινε μέλος μεγάλου ἀριθμοῦ ἐταιριῶν, πᾶν τῆς ἐγκρατείας, τῆς εὐεργεσίας καὶ λοιπῶν, καὶ πολλῶν ἄλλων συνεδρίων. Ἦτο τότε ἡ ἀρχὴ τῆς αὐτοκρατορίας, ἡ δὲ μυθολογία, διαβαίνουσα τὸν πορθμὸν καθὼς τότε ἐν Γαλλίᾳ ἔλεγον, μὲ ὅλον τὸν τῆς ξηρᾶς ἀποκλεισμόν, ἤλθε νὰ ἐπιβάλλῃ τὰ ἐπιτετηδευμένα ἐπιθετα αὐτῆς εἰς ὅλα ταῦτα τὰ συνέδρια. Οἱ μὲν ὠνομάζοντο κέν-

ταυραὶ, οἱ δὲ κολυμβήται, φῶκαι, καὶ οἱ οἶνοπόται, σιληνοί. Ὁ Μαλεσκώτ ἦτο μέτριος κένταυρος· ἀλλ' ἦτο ὑποφερτός σιληνός, καὶ ἀντιρρήτως ὁ βασιλεὺς τῶν φωκῶν. Εἰς τὸ πρῶτον τῶν συνεδρίων τούτων τὸν ἐγλεύαζον τὸν ἐθεώρουν ἀνεξάντλητον μεταλλεῖον μαρῶν στοιχημάτων, καὶ ἐν τούτοις πάντοτε τὸν ἐθήλαζον. Ἀλλὰ τὸ αὐτὸ δὲν συνέδριον καὶ εἰς τὸ συνέδριον τῶν κολυμβητῶν. Μὲ τὰ ἴδια προτερήματα του καὶ τὴν ἀπληστείαν διὰ τῆς ὁποίας, ὡς γνωρίζομεν, ἦτο προικισμένος, ἐστοιχημάτιζεν ἀδιακόπως καὶ ποτὲ δὲν ἔχανεν. Αἱ φῶκαι τῷ ἀπέδειδον ὅ,τι οἱ κένταυροι τῷ ἀφῆρουν.

(Ἐπεται τὸ τέλος.)

ΠΕΡΙ ΠΑΤΡΙΩΤΙΣΜΟΥ.

Ἐκ τῆς περὶ ἀνατροφῆς τῶν νεωτέρων Ἑλληνικῆς συγγραφῆς τοῦ Κ. Α. Παπαζαφειροπούλου.

—ο—

Πατριωτισμὸς λέγεται ὁ ἐνθέρμος ἐκαῖνος ζῆλος ὃν αἰσθάνονται οἱ ἄνθρωποι διὰ τ' ἀληθῆ συμφέροντα τῆς πατρίδος, καὶ ἀπ' ὃν ἐμψυχονόμενοι συνεισφέρουσιν ὅ,τι δύναται ἕκαστος εἰς αὐτήν.

Οἱ ἀληθεῖς χαρακτῆρες τοῦ φιλοπάτριδος εἶναι τιμὴ σέβας καὶ ὑπακοή πρὸς τοὺς νόμους τῆς πολιτείας, δραστηκὴ συνέργεια τῆς κοινῆς εὐτυχίας καὶ προστασία αὐτῆς καὶ μὲ θυσίαν τῆς ζωῆς κατὰ τῶν ἐπιδρομῶν. Καθήμενα λοιπὸν παντὸς τοιούτου πολίτου εἶναι οὐχὶ μόνον ν' ἀποφεύγῃ τὸ βλάπτον τὴν κοινωνίαν, ἦτοι τὰς ἀποστασίας, τὰς προδοσίας, τὰς συνωμοσίας, τὰς διαιρέσεις, τὰς καταχθονίους ραδιουργίας κτλ. ἀλλὰ νὰ κράτῃ καὶ ὅ,τι δύναται νὰ συνεισφέρῃ εἰς τὴν εὐτυχίαν τῆς πατρίδος· τοῦ οἶον ν' ἀγωνίζηται διὰ τὴν παιδείαν τῶν συμπολιτῶν του, νὰ βοηθῇ τὰς τέχνας καὶ τὰς ἐπιστήμας, νὰ πληρώνῃ ἀσμένως τοὺς φόρους του, νὰ ὑπείκῃ εἰς τοὺς ἀρχοντας του, ν' ἀνακαλυπτῇ τὰς ὠφελίμους ιδέας, νὰ ἐνεργῇ πάντοτε ὅπως καὶ αὐτὸς καὶ ὅλοι οἱ ἄνθρωποι γίνωνται παρὰ πλέον παρ' ὅ,τι εἶναι ἐνάρετοι καὶ τέλος νὰ πολεμῇ τὰς ἀπάτας καὶ τὰς προλήψεις τῶν ὁμοίων του. Ἐκ τούτων λοιπὸν βλέπομεν ὅτι ἡ ἀρετὴ αὕτη εἶναι μεγάλη, διότι περιέχει ἐν ἑαυτῇ τρόπον τινὰ ὅλας τὰς λοιπὰς ἀρετάς, εἶναι τὸ κιθώτιον εἰς ὃ κατακλείονται, ἢ καί τις εἰς ἣν ἀνακλύονται, εἶναι ὁ ἥλιος τοῦ παρ' ἡμῶν πλανητικοῦ συστήματος, εἶναι, κατὰ τὸν Σατωδριάνδον, νόμος φυσικὸς ὑποστηριζόμενος διὰ συνεχὸς θαύματος, ἀνευ τοῦ ὁποίου οἱ ἄνθρωποι ἤθελον σπασωρευθῆναι εἰς τὰς εὐκράτους ζώνας καὶ ἀφήσει ἔρημον τὴν λοιπὴν σφαῖραν. Καὶ ὅντως, ἀνευ πατρίδος ὁ ἄνθρωπος θεωρεῖται

ως πλανήτης τις φερόμενος ἀτάκτως καὶ ἀσκόπως ἐνθεν κακεῖθεν, καὶ ἄνευ πατριωτισμοῦ ἀνάξιος κοινωνικότητος.

Μελετήσατε τὰς στενὰς σχέσεις τὰς ὁποίας ἡ φύσις ἔθετε μεταξὺ ὅλων τῶν αἰσθητικῶν ὄντων καὶ τῆς γῆς ἥτις τὰ γεννᾷ, τοῦ ἀέρος ὅστις τὰ περιβάλλει καὶ τοῦ ἡλίου ὅστις τὰ φωτίζει, καὶ θερμαίνει, καὶ θάλπει γνωρίσει ὅτι ἡ δύναμις αὐτῶν καὶ ἡ ὑγεία ἀκμάζει μόνον ἐκεῖ, ὅπου καὶ ἐγεννήθησαν. Τὰ φυτὰ τῆς Ἀφρικῆς ἢ τῆς Ἀμερικῆς μεταφερόμενα εἰς Εὐρώπην μαραινόνται καὶ ἀκαρποῦν. Τὰ ζῶα τὰ γεννώμενα ὑπὸ θερμῇ ἀτμοσφαῖραν καὶ μεταβαίοντα εἰς ψυχράν, στεροῦνται πάραυτα τῆς διαθέσεως, τῆς ζωηρότητος καὶ αὐτῆς τῶν τῆς ζωῆς. Οἱ μαῦροι τῆς Νιγηρίας φερόμενοι εἰς Ἀμερικὴν καὶ Εὐρώπην στεροῦνται ὅλης αὐτῶν τῆς εὐχαριστήσεως. Εἶδατε τοὺς Ἑλβετοὺς πρὸ πάντων, ἀπὸ πόσῃ νασταλγίᾳ κυριεύονται μακρὰν ὄντες τῆς πατρίδος τῶν, καὶ διατί τοῦτο; Λιότι ἡ φαντασία ἐνώνει τότε εἰς τὴν ψυχὴν αὐτῶν τὰς πρῶτας ιδέας τῶν, τὰ πρῶτα πάθη τῶν, τὰ πρῶτα αἰσθήματα τῆς ζωῆς τῶν μὲ τοὺς τόπους οἵτινες τὰ παρήσαν ἢ ὑπῆρξαν οἱ μαρτυρεῖς αὐτῶν, τὰ συνδέει εἴτα ἰσχυρῶς καὶ τὰ καθιστᾷ ὡς ἐν σῶμα ἀδιαίρετον τοῦ ὁποίου δὲν δύναται ν' ἀπαλαύσῃ τοὺς καρποὺς μὲ ὅσας διαχύσεις καὶ ἂν ἀπολαμβάνωσιν εἰς τὴν ξένην γῆν. Ὡς μὲ πόσῃ λύπῃ οἱ Ἑβραῖοι ἀπῆρχοντο τῆς Αἰγύπτου, τοῦ τόπου ἐκεῖνου ὅπου ἐγενήθησαν, ὅπου πρῶτον εἶδον τὸν ἥλιον καὶ τὸ στερέωμα. Ἐκεῖ ἐπαίζον εἰς τὴν νεαράν τῶν ἡλικίαν, ἐκεῖ ἐθαύμαζον κατὰ πρῶτον τῆς φύσεως καὶ τῆς τέχνης τ' ἀντικείμενα, ἐκεῖ ἐλάτρευαν κατὰ πρῶτον τὸν θεόν, ἐκεῖ ἐνασμενίζοντο μὲ τὰ ἄνθη, μὲ τὰς πεδιάδας μὲ τὴν πρασίαν! Ὡς μὲ πόσῃ ἀλγος ἐγκατέλειπον οἱ Ἕλληνες ἐπὶ Μιθράμῃ τοῦ Α', τὴν πόλιν τοῦ Κωνσταντινου εἰς τὴν πρῶτον ἐγνώρισαν τὴν θεὸν τῶν, ἡσθάνθησαν τὴν ἡδονὴν τῆς ἀρετῆς, καὶ ἀντελήφθησαν τὴν ὁρεξίν τοῦ καλοῦ καὶ τοῦ ὑψιλοῦ. Ἦν δεισέπειρον καὶ ὅλην τὴν Λύτιν!

Τὴν ἀρετὴν ταύτην ἐφείλαν οἱ γονεῖς νὰ διδάσκωσι πρὸς τοὺς παῖδας τῶν, οἵτινες διὰ νὰ ἐννοήσωσι εὐκολώτερον καὶ ζωηρότερον τὴν σημασίαν τῆς ἀνάγκης νὰ μεταχειρίζονται πρόσφορα παραδείγματα πατριωτισμοῦ· ἀλλὰ τί συνήθως διαπράττεται; Μακρὰν τοῦ νὰ ἐνηθίσουν οἱ γονεῖς καὶ αὐτοὶ οἱ διδάσκαλοι, τὴν μεγάλην ἐπείρωσιν ἣν ἔχει ἡ πατρίς εἰς τὴν ὑπαρξίν καὶ εἰς τὸ μεγαλεῖον τοῦ ἀνθρώπου, ἀδιαφοροῦν περὶ τῆς διδασκαλίας τῆς, νομίζοντες αὐτὴν ὡς παρρηχίδα· διὰ τοῦτο οἱ παῖδες μας γινόμενοι μετράκια, νέοι, ἄνδρες, γέροντες ἐτι, ἀγνοοῦν τι ἐστὶ πατρίς, ὅθεν καθίστανται ἀπεθεῖς πρὸς τοὺς νόμους, δυστυχίων πολλῶν εἰς εαυτοὺς καὶ εἰς τοὺς ἄλλους πρόξενοι, ἀδιάφοροι εἰς τὴν ἡθικὴν προόδον τῆς πατρίδος, καὶ ἀνίκανοι νὰ αἰσθάνωσι τὸ τί ὀφείλουν εἰς τὴν κυβερνήσιν καὶ εἰς τοὺς βασιλεῖς τῶν καὶ ἄρχοντας, καὶ ἐν ταῦθεν ἡ πηγὴ τῶν ραδιουργιῶν, τῶν ἀποστασιῶν, τῶν συνωμοσιῶν, τῶν διακρίσεων, τῶν τυραννικῶν, τῆς αἰτίας τῆς προστιμήσεως εἰς τὰς θέσεις τῶν ἀναξίων, τῶν διεφθαρμένων καὶ πάσης ἄλλης

κακίας. Διατί λοιπὸν δυσανασχετοῦμεν, βλέποντες προτιμωμένην σήμερον τὴν κακίαν τῆς ἀρετῆς; διατί φρίττομεν αἰσθανόμενοι ὅτι ἡ ἀσυμφωνία ἐκορυφώθη καὶ μεταξὺ τῆς αὐτῆς οἰκογενείας, καὶ τῶν αὐτῶν ἀδελφῶν, καὶ μεταξὺ τῶν κυβερνούντων καὶ τῶν κυβερνωμένων, ἐνῶ εὐκολώτατα δύναμεθα νὰ ἐξογτώσωμεν τὰ τοιαῦτα ἐντρώματα τῆς κοινωνικῆς προόδου μας καὶ ἐπαναφέρωμεν νέους Τιμολέοντας καὶ Λεωνίδας;

Δὲν εἶχεν ἄρα δίκαιον, ὁ μέγιστος τῶν ἐθνικῶν φιλοσόφων φιλόσοφος, ὁ θεῖος Σωκράτης νὰ λέγῃ; Ἐν ταῦθα (εἰς τὸν τόπον τῆς γεννήσεώς της) ἐλάβετε ζῶν καὶ ἡ σοφὴ παιδαγωγία ἐμεγάλυνε τὸ λογικόν σας. Οἱ νόμοι της ἀγρυπνοῦσι διὰ τὴν ἀσφάλειαν τοῦ ἐλαχίστου τῶν πολιτῶν, καὶ ὅλοι ὠρκίσθητε ν' ἀφοσιώσητε τὰς ἡμέρας σας εἰς τὴν ὑπηρεσίαν της. Ἰδοὺ τὰ δικαιώματα τῆς πατρίδος. Ποῦ ὅμως εἶναι τὰ ἐδικὰ σας μὲ τὰ ὁποῖα τολμάτε νὰ ἐλάπνητε τὰ ἥθη ἅτινα εἶναι τὸ ἰσχυρότερον θεμέλιον τῆς βασιλείας της; Ἡ ἀγνοεῖτε ὅτι εἶναι ἀδύνατον νὰ τ' ἀθετήση τις, χωρὶς νὰ φαρμακεύσῃ τὰ σπλάγχνα τῆς πολιτείας, ὅτι μόνον ἐν παράδειγμα δαυλύσεως δύναται νὰ ρθείρῃ ἐν ἔθνος ὀλεθριώτερον ἢ ἡ ἀπώλεια μάχης τινός. Τίς ἡ ἀνάγκη νὰ εὐλασθῇτε καὶ ὑπερασπίσθητε τὴν δημοσίαν εὐκοσμίαν ἐν καιρῷ ἀνάγκης, διὰ νὰ τὴν καταφρονῆτε καὶ ἐξυβρίζητε ἀκαλοῦτως; καὶ δὲν γνωρίζετε ὅτι ἡ τοιαύτη ἐπαρσία καὶ ὕβρις ἂν καὶ μὲνῶσιν ἀτιμώρητοι, εἶναι ὅμως ἀνανδρία εὐκαταφρόνητος καὶ ἀναιδής; Δὲν εἶχον δίκαιον ὁ Ἰσικράτης καὶ αὐτὸς ὁ μέγας Πλάτων νὰ λέγωσι. Τολμάτε νὰ οἰκιστοποιήσῃτε τὴν δόξαν μου καὶ νὰ ἐναθύνεσθε ἐνώπιον τῶν ξένων, ὅτι ἐγεννήθητε εἰς τὴν πόλιν ἥτις παρήγαγεν Ἀριστείδας καὶ Σόλωνα καὶ ὅτι ἀπόγονοι ταιούτων ἡρώων εἰσθε; ἀλλὰ τί καὶ νῦν μεταξὺ ἐκείνων καὶ ὑμῶν, ἢ τί κοινὸν μεταξὺ ὑμῶν καὶ τῶν προγόνων σας; Γνωρίζετε τοὺς συμπολίτας καὶ τοὺς παῖδας πᾶν τοιούτων ἀνδρῶν; εἶναι οἱ ἐνάρετοι, οἱ φιλοπάτριδες πολῖται; Εὐδαίμων ἠθέλην εἰσθεῖν ἡ πατρίς τῶν, εἰ μὲ τὰς ἀρετὰς δὲ ὅν τιμᾶται, δὲν συνάπτωσιν ἀδυναμίαν, ἥτις συνεργεῖ εἰς ἀπώλειάν της; Ἀκούσατε τὴν φωνὴν μου, οἱ δικιωνίζοντες; τὴν γενεάν τῶν μεγάλων ἀνδρῶν εἰς τὴν ἀνθρωπότητα. Ἐούστητε νόμους κατὰ τῶν ἐγκλημάτων, περὶ δὲ τῶν ἐλαττωμάτων οὐδὲν ἐνημοτέτησα, διότι ἡ ἐκδίκησίς μου εἶναι εἰς τὰς χεῖρας σας καὶ μόνοι σεῖς δύνασθε νὰ τὰ κατατρέχητε διὰ τοῦ μίσους καὶ τῆς περιφρονήσεως· ἡ ἀγανάκτησίς σας ὡς ἐπιπίπτῃ μὲ βροντώδη πάταγον θυμοῦ κατὰ τῆς ἀναιδούς φιλαυτίας καὶ τοῦ μισαροῦ ἐγωῖσμοῦ, ὅστις διαφθείρει τὰ ἥθη κατὰ τῶν παραβάσεων, ἀδικιῶν καὶ ἀπιστιῶν αἵτινες ἐκφεύγουσι τὰς τιμωρίας τῶν νόμων, καὶ κατὰ τῆς ψευδοχρηστότητος, ψευδοκοσμιότητος καὶ τῆς ψευδοφιλίας, καὶ ὅλων τῶν κακιῶν αἵτινες ἀρπαύουσι τὴν τιμὴν τῶν ἀνθρώπων. Καὶ μὴ εἰπῆτε ὅτι οἱ καιροὶ παρήλλαξαν καὶ πρέπει νὰ ἔχητε περισσύτερας οἰκονομίας διὰ τὴν ὑπόληψιν τῶν ὑπευθύνων. Ἀρετὴ ἄνευ ἐλατηρίων εἶναι ἀρετὴ ἄνευ ἀρχῶν· ἀποῦ ὁ ἄνθρωπος δὲν φρίττει εἰς τὴν

ἐποπτεῖαν τῶν ἐλαττωμάτων, εἶναι μεμολυσμένος ἀπ' αὐτά.

Ὁ ὑπηρετῶν τὴν πατρίδα του εὐλικρινῶς, ἐλεγεν ὁ τελευταῖος αὐτοκράτωρ τῆς Κίνας, εἰς αὐλικούς του τινάς, ἀρίστην ὄνομα καλὸν, ὅπερ εὐωδία ἑκατοντάδα αἰώνων, ὁ προδίδων δὲ αὐτὴν ἐγκαταλείπει ὄνομα ὅζον διὰ μυριάδας ἐτῶν.

Λάβετε ὑπ' ὄψιν, ὦ Κυβερνήταις, ὦ γονεῖς, ὦ διδάσκαλοι, ὦ καινώνια, τοὺς ἐξ ἡς ἡγεσθε τοὺς λόγους τῶν Πλαταιέων ἀπολεσάντων τὴν πατρίδα αὐτῶν καὶ κρίνετε ἐάν πρέπῃ νὰ πληγώνητε ἐπὶ πλέον καιρίως τὴν ἀναξιοπαθοῦσαν πατρίδα Σας. α Τίνας γὰρ ἂν ἡμῶν εὖροι τις δυστυχεστέρους, οἵτινες καὶ πύλεις καὶ χώρες καὶ χρημάτων ἐν μιᾷ στερηθέντες ἡμέρα, πάντων τῶν ἀναγκαιοτάτων ὁμοίως ἐνδεεῖς ὄντες, ἀλῆται καὶ πτωχοὶ καθεστήκαμεν, ἀπορῶντες ποῖ τραπώμεθα. Ἐκπετόντες γὰρ τῆς οἰκείας ἀθυροῦντες καὶ ἀλώμενοι, τὴν Ἑλλάδα περιίμεν πάσας δυσχεραίνοντες τὰς οἰκήσεις ἦν τε γὰρ δυστυχοῦντες καταλάβομεν, ἀλγῖμεν ἀναγκαζόμενοι πρὸς τοῖς οἰκείαις κακοῖς καὶ τῶν ἀλλοτρῶν κοινωνεῖν ἦν τε ὡς εἰπραχοῦντας ἐλθόμεν ἐτι χαλεπώτερον ἔχομεν οὐ ταῖς ἐκείνων φθορὰς εὐπορίαις, ἀλλὰ μᾶλλον ἐν τοῖς τῶν πέλας ἀγαθοῖς τὰς ἡμετέρας αὐτῶν συμφορὰς καθρωῶντες, ἐφ' οἷς ἡμεῖς οὐδεμίαν ἡμέραν ἀδακρυτὴ διάγομεν, ἀλλὰ πενθοῦντες τὴν πατρίδα καὶ θρηνοῦντες τὴν μεταβολὴν τὴν γεγεννημένην, ἅπαντα τὸν χρόνον διατελοῦμεν. Τίνα γὰρ οἴεσθε ἡμᾶς γνώμην ἔχειν ὁρῶντας τοὺς γονεῖς ἡμῶν αὐτῶν ἀνέξιως γηροτροφεμένους, καὶ τοὺς παῖδας, οὐκ ἐπὶ ταῖς ἐλπίσιν αἷς ἐποιησώμεθα, παιδευσμένους, ἀλλὰ πολλοὺς μικρῶν ἕνεκα συμβολαίων δουλεύοντες, ἄλλους δὲ, ἐπὶ θητείαν ἰόντας, τοὺς δ' ὅπως ἑκαστος δύναται τὸ καθ' ἡμέραν πορίζομένους ἀπρεπῶς καὶ τοῖς τῶν προγόνων ἔργοις καὶ ταῖς αὐτῶν ἡλικίαις καὶ τοῖς φρονήμασι τοῖς ἡμετέροις; ὁ δὲ πάντων ἐστὶν ἀλγεινότατον ὅταν τις ἴδῃ χωρίζομένους ἀπ' ἀλλήλων, μὴ μόνον πολίτας ἀπὸ πολιτῶν, ἀλλὰ καὶ γυναῖκας ἀπ' ἀνδρῶν καὶ τέκνα ἀπὸ μητέρων, καὶ πᾶσαν τὴν συγγένειαν ὅ πολλοὶς τῶν ἡμετέρων πολιτῶν διὰ τὰς ἀπορίας συμβέβηκεν· ὁ γὰρ κοινὸς βίος ἀπολωλὸς, ἰδίως ἐλπίδας ἑκαστον ἡμῶν ἔχειν πεποίηκε.

Λάβετε ὑπ' ὄψιν ἐτι τὴν ἱστορίαν διὰ νὰ ἴδῃτε τὰ δεινὰ τῶν Ἑσθίων, τῶν Ἑλλήνων, τῶν Ῥωμαίων, τῶν Ἰταλῶν, τὰ ὅποια ὑπέστησαν στερηθέντες τῆς πατρίδος αὐτῶν, καὶ κρίνατε ἐάν οἱ θῆνοι τῶν Πλαταιέων δὲν ἐφραμύζωνται καθ' ἑκάστην εἰς τοὺς ὑποδουλωμένους λαούς. Ἰδοὺ λοιπὸν ἀνχμύλεκτος ἀλήθεια τῆς ἰσχύος τῆς πατρίδος. Αὕτη εἶναι ἡ κατὰ κράτος τὸν ἄνθρωπον εὐδαίμονα· διατί ἄρα ἀμεριμνῶμεν νὰ διδάζωμεν τ' ἀληθῆ πρὸς αὐτὴν χρῆμας; Ἡ νομίζομεν ὅτι αἱ συμφοραὶ αὐτῆς δύνανται νὰ ἐξαίρεσῃ τοὺς ἰσχυροὺς, τοὺς πλουσίους, τοὺς πεπαιδευμένους καὶ τοὺς λοιποὺς λειτουργοὺς τῶν Κυβερνήσεων. Πόσον ἀπατώμεθα! Ἡ ὑποδούλωσις τῆς πατρίδος πρῶτον καθάπτεται τούτων καὶ εἴτα προχωρεῖ εἰς τοὺς ὑποδεεστέρους! Ἐάν λοιπὸν, ὦ

φιλοπάτριδες, ἐπιθυμεῖτε τὴν εὐδαιμονίαν Σας, φροντίσατε νὰ διδάσκητε πάντοτε ἡ νεολαία τὰ πρὸς τὴν πατρίδα αὐτῆς χρῆν' ἄλλως εἰς μάτην ἐπισωρεύετε πλοῦτη, δόξας, τιμὰς, συγγραφαί, τὰ πάντα θέλουν ναυαγήσει διὰ τοῦ νηρυγίου τῆς πατρίδος Σας, καὶ οὔτε ἡ συνδρομὴ Σας πρὸς ἀνέγερσιν Πανεπιστημίων, Ἀστεροσκοπίων, Παρθεναγωγείων, Μουσείων, Τυφλοκομείων, Γυμνασίων, Σχολῶν κτλ. θέλουν ἀπωθήσει καὶ ἐπιστήπτουσαν καταεγίδα, οὔτε παραινέσεις ἀπλαῖ καὶ συμβουλαὶ βέλουν τὴν σώσει! Ἡ σωτηρία τῶν ἐπικρατειῶν, κρέμαται ἀπὸ μόνῃ τὴν ὀρθὴν ἀνατροφὴν, ἀπὸ μόνον τὸν ἀληθῆ πατριωτισμὸν φωνάζετε, λοιπὸν ὦ πλούτιοι, παραινέσατε καὶ συμβουλεύσατε, ὦ πεπαιδευμένοι, ἐξυπνήσατε, ὦ ληθαργίζοντες λαοί, ἀπώλῃσατε τὸ συμφέρον, ὦ δυσνῆστοι! Ἀλλ' οὐχὶ ὡς φωνάζετε, ὡς παραινέετε, ὡς ἀπώλῃσατε καὶ ὡς εἰσθε ἐξυπνοὶ; διότι οὐδὲν κατορθώνετε, ἀλλ' ὡς ἀπαιτεῖ ὁ ἀληθῆς πατριωτισμὸς καὶ ἡ ἀρετὴ, δηλαδὴ ἐνῶντες ἐγκαρδίως, ἀφήσατε τὰ πάθη τὰς προτιμήσεις, τοὺς τίτλους, τοὺς βαθμοὺς, τὰς βαδισουργίας, ἀπώλῃσατε τὸ συμφέρον καὶ τὸν δόλον καὶ εἰπατε, ταῦτα θέλομεν, τοῦτο ἐπιθυμοῦμεν, καὶ ἐπεὶ βέβαιον, ὅτι θέλετε ἀκουσθῆ, διότι τῆς ἰσχυρᾶς ταύτης συμμαχίας καὶ ἐπιμαχίας ἡ φωνὴ εἶναι φωνὴ θεοῦ, καὶ θέλετε διαφθεῖρει τὴν διαφθοράν ἣτις ὑπερῆρε τὰς κεφαλὰς μας.

ΣΑΙΝ ΜΑΡΚΟΥ ΓΙΡΑΡΔΙΝΟΥ

ἄρθρον περὶ βιβλίου πραγματευομένου
περὶ Ἑλλάδος.

—ο—

Ὁ Ἕλλην ἀναγκάστῃς ἀγνοεῖ ἴσως, καὶ ἴσως οὐδὲ φροντίζει νὰ μάθῃ, ὅτι νεανίας τις Κ. Ἀβούτ καλούμενος, μαθητὴς τῆς ἐνταῦθα Γαλλικῆς σχολῆς, ἐπιστρέψας εἰς τὴν Γαλλίαν, ἠθέλησε νὰ συγγράψῃ περὶ τῆς Ἑλλάδος ἣν ἤλθε νὰ σπουδάσῃ, καὶ συνέταξε βιβλίον γεγραμμένον μετὰ τινος εὐτραπείας, ἥτις εἶναι ἰθαγενὲς προϊόν τῆς Γαλλίας, περιέχον δὲ εἰσὸς τινῶν γενικῶν καὶ ὀρθῶν παρατηρήσεων, αἵτινες εἶναι τόσον ὀρθαὶ ὥστε εἰς ἑκαστον ἐκ πρώτης ὄψεως ὑποπίπτουσι, καὶ διὰ τοῦτο μόλις δύνανται νὰ κληῖσιν παρατηρήσεις, πλῆθος ἀπείρων ἀτομικῶν κακολογιῶν καὶ σκανδάλων, ἐξ ἐκείνων ἃ οἱ ὑπηρέται ψιθυρίζουσιν ἐν τοῖς προβαλάμοις, καὶ ἃ δὲν ἠξεύρομεν ποθεν συνεφόρησεν ὁ Κ. Ἀβούτ. Διότι ἀδιστακτικῶς πιστεύομεν, ὡς καὶ ὁ ἴδιος δυσχυρίζεται, ὅτι ἦτον δεκτὸς εἰς καλλητέραν συναναστροφὴν ἐν Ἀθήναις. Οὐδ' ἡμεῖς αὐτοὶ ἠθέλαμεν προσκαλέσει τὴν προσοχὴν τοῦ ἀναγνώστου ἐπὶ τοῦ βιβλίου τούτου, ἂν αὐτὸ! δὲν εἶχεν ἐσχάτως τύχη τῆς τιμῆς θαυμαπρωρεῖ εἰς τοὺς ὑποδεεστέρους! Ἐάν λοιπὸν, ὦ σίου ἄρβου τοῦ Κ. Σαῖν Μάρκου Γεραρδίνου, ὁ με-